

Bestuurs- en activiteitenverslag van 1 januari 2024 tot 1 januari 2025

Dit verslag betreft werkzaamheden van het bestuur in 2024 en activiteiten die zijn georganiseerd.

De diensten en feestdagen

We kunnen terugkijken op een jaar waarin de gemeente goed heeft gedraaid. Vrijwel elke shabbat en alle feestdagen was er minje. We hebben zeer regelmatig studenten uit de hele wereld en ook veel gasten bij grote gebeurtenissen, zoals tijdens de concerten van Andre Rieu en de Tefaf. Het baart het bestuur overigens nog steeds zorgen dat een aantal leden nooit of bijna nooit naar sjoel komt. Met een kleine groep realiseren we ons dat we kwetsbaar zijn. Niet alleen zijn we kwetsbaar doordat een aantal mensen niet (meer) komt, maar ook door de hoge gemiddelde leeftijd. Ook het toegenomen antisemitisme speelt hierbij een belangrijke rol.

Financiën

In 2023 heeft het bestuur nieuwe afspraken gemaakt met de rabbijn over de uitgaven voor de feestdagen. Dit jaar hebben we gewerkt met budgetafspraken teneinde een betere kostenbewaking te realiseren. Dit heeft geresulteerd in een strakker uitgavenbeleid. Ook de energiekosten en de hoge inflatie zijn een aanhoudende zorg. In 2024 hebben we achterzetramen laten plaatsen in de synagoge en het woonhuis om zo de energiekosten te drukken. Op dit moment hebben we nog geen inzicht in de besparing. Verder zijn in de synagoge de toiletten gerenoveerd. In het aangrenzende shabbathuis zijn de toiletten en de badkamer vernieuwd. Voor de lange termijn blijft de financiële situatie van de gemeente de nodige aandacht vragen. Zoals ieder jaar blijven we sterk afhankelijk van donaties en subsidies. Hoewel de jaarrekening voor 2024 nog niet gereed is, is nu wel duidelijk dat de NIHS-Limburg minder bijdragen ontvangt van leden en donateurs dan in 2023. Met name de incidentele donaties zijn sterk gedaald. Een en ander heeft waarschijnlijk te maken met de hoge inflatie en prijsstijgingen, waardoor mensen minder te besteden hebben. Door de subsidie van Maror zijn we gelukkig weer in staat geweest toch een financieel verantwoord jaar te draaien.

Bestuurlijke wijzigingen

Het rommelt nog altijd binnen het ressort Mediene. Afgelopen jaar is er een onderzoek geweest onder de kehillot van ressort mediene naar de gewenste taakopvatting van het ressort. Vanuit de NIHS-Limburg heeft een lid samen een lid van de NIHS-Brabant dit onderzoek uitgevoerd. In maart 2025 zal het ressort mediene de uitkomsten van het onderzoek bespreken.

Diversen

- Het bestuur heeft ook dit jaar weer gestimuleerd dat rondleidingen in de synagoge worden gehouden en dat ook concerten worden gegeven. Bij rondleidingen richt het bestuur zich vooral op scholen en maatschappelijke groeperingen. Er zijn een vijftal rondleidingen geweest en twee concerten.
- Afgelopen jaar hebben wij voor de eerste maal in de synagoge de Holocaustherdenking gehouden. De burgemeester van Maastricht, de voorzitter van de NIHS-Limburg en emeritus-hoogleraar internationaal recht en voorzitter van de Stolpersteine Maastricht, Fred Grunfeld

hebben daar gesproken. Bovendien hadden we optredens van het koor Stem des Volks en Rauf Berman en Sophia Shapiro.

- Diverse van onze leden hebben zich verdienstelijk gemaakt bij de 4-meiherdenkingen. Het gaat om Maastricht, Valkenburg, Eijsden en Sittard.
- Het bestuur heeft opdracht gegeven voor restauratie van de matseiwot op de begraafplaats in Eijsden. De eerste groep matseiwot zijn inmiddels gerestaureerd. Dit project heeft enige vertraging opgelopen en wordt in 2025 afgerond.
- In 2024 heeft het bestuur een advies laten uitbrengen ten aanzien van de veiligheid van de synagoge. Op basis van dit advies zullen wij de komende tijd maatregelen treffen om de veiligheid van onze leden te vergroten.
- Het bestuur voert periodiek overleg met gemeentes en politie en andere (religieuze) groeperingen om de spanningen in de samenleving te bespreken.
- Het bestuur heeft ook de contracten getekend met TriaCon voor het groot onderhoud aan de synagoge. Het onderhoud zou in 2024 starten en beslaat een periode van zes jaar. Het project heeft vertraging opgelopen, omdat de subsidiepot van de overheid leeg was. We hopen in 2025 een positief besluit over subsidie te ontvangen en de werkzaamheden te kunnen aanvangen.
- In 2024 is er een Task force opgericht vanuit de Israëlische en Nederlands joodse gemeenschap in Maastricht. Het doel hiervan is om de verbinding tussen beide gemeenschappen te versterken op het terrein niet-religieuze activiteiten. Hierbij kan gedacht worden aan culturele activiteiten. Concreet hebben we een gezamenlijke drietalige nieuwsbrief uitgebracht voor en door de beide gemeenschappen. De nieuwsbrief wordt uitgegeven in het Nederlands, Engels en Hebreeuws. In de eerste nieuwsbrief heeft de Israëlische ambassadeur een column geschreven.
- Dag van het Jodendom werd in 2024 gehouden op 28 januari in Cadier en Keer. Er werd een lezing verzorgd door Herman Kaiser over een promotieonderzoek van hem. In zijn proefschrift legt Kaiser de verbinding tussen het klassieke denken van Augustinus en het denken over sociale samenhangen in de moderne politieke economie.
- Op 7 april werd op de joodse begraafplaats in Roermond een monument onthuld door opperrabbin Jacobs en de burgemeester Jolanda Hoogtanders ter nagedachtenis aan hen die zijn vermoord tijdens de Holocaust en geen eigen graf hebben.
- Op 17 april 2024 is het rapport “Balans opmaken: een bittere noodzaak” over de onteigening van joods vastgoed in de gemeente Roermond gepubliceerd. Dit rapport is gepresenteerd in het monumentale stadhuis van Roermond. Het rapport is door het bestuur van de NIHS-Limburg geïnitieerd. Het rapport geeft een ontluisterend beeld over de oorlogsjaren en de jaren na de oorlog. Het College van burgemeester en wethouders en de voltallige gemeenteraad hebben hiervoor hun excuus aangeboden aan de Joodse gemeente. Er lopen nu nog onderzoeken in diverse andere Limburgse gemeenten. Het rapport over de gemeente Venlo loopt vertraging op. Verder lopen er nog projecten bij de Beek, Valkenburg, Kerkrade, Sittard-Geleen, Vaals en Meerssen. Alle onderzoeken zijn geïnitieerd door het bestuur van de NIHS-Limburg.
- Een delegatie vanuit de NIHS-Limburg heeft deelgenomen aan de jaarlijkse conferentie van de European Jewish Agency (EJA) die dit jaar op 3 en 4 juni in Amsterdam werd gehouden. Het thema was “Fighting back for our future”.

- Op 8 augustus was de brit milah van de kleinzoon van de rabbijn in sjoel met een grote opkomst van joden uit Antwerpen.
- Op 8 september hebben wij samen met JMW een zogeheten steunbijeenkomst georganiseerd.
- De Resonansgroep (RBR), waarin ook een bestuurslid van de NIHS-Limburg is vertegenwoordigd, houdt zich binnen het Bisdom Roermond (provincie Limburg) bezig met de joods-christelijke dialoog. De RBR wil de kennis van het Jodendom onder katholieken vergroten en stimuleert de ontmoeting tussen katholieken en joden, ten dienste van elkaar en van de samenleving. De RBR verzorgt hiervoor onder meer bijeenkomsten. Op 16 oktober 2024 was er een resonansgroepbijeenkomst met als thema het rapport “Balans opmaken: een bittere noodzaak”. Hierover werd een presentatie door stadsarchivaris Jac Lemmens en wethouder Jos van Reij gegeven. Daarna was er een bezoek aan de joodse begraafplaats in Roermond.
- Op 24 november hadden wij sinds 7 jaar weer een choepa in shul. De choepa werd geleid door rabbijn Cohen en opperrabbijn Jacobs.
- Op uitnodiging van de burgemeester van Roermond heeft de NIHS-Limburg Chanoeka uitgebreid gevierd in het stadhuis. Naast de joodse gemeenschap waren ook andere religieuze vertegenwoordigers aanwezig. Er waren ca. 80 mensen op de receptie.

Antisemitisme in Limburg

Zoals wij in het verslag 2023 hebben vermeld is het antisemitisme na 7 oktober 2023 op universiteiten sterk toegenomen. Dit heeft grote impact op het gevoel van veiligheid van Joodse studenten binnen de universiteit. De studenten hebben het bestuur gevraagd om actie hierop te ondernemen. In samenwerking met de honorair consul van Israël heeft een gesprek plaatsgevonden met de voorzitter van het College van Bestuur van de universiteit van Maastricht teneinde de veiligheid te borgen van de Joodse studenten. In 2024 hebben wij hierover met diverse instanties en bestuurders gesproken. Het contact met de politie is hierover geïntensiveerd.

Op 7 oktober 2024 heeft NIHS-Limburg samen met Christenen voor Israël en de Israëlische gemeenschap meegedaan aan de stille tocht in Maastricht om de slachtoffers van de pogrom van 7 oktober 2023 te herdenken.

Terugkerende activiteiten

- Wekelijks op erev-shabbat maaltijden bij de rabbijn en rebbetzin thuis voor studenten en leden die shomer shabbat zijn.
- Het hele jaar hebben we onze wekelijkse shabbatdiensten kunnen houden. We zijn er zelfs in geslaagd om ook diensten te houden op vrijdagavond.
- Voorafgaand aan en na afloop van de wekelijkse eredienst les voor volwassenen. Na afloop van de wekelijkse eredienst les door de rebbetzin voor de dames.
- Alle jamiem toviem: Toe bisjwat, Poeriem, Pesach, Lag baOmer, Sjavoeot, Hoge Feestdagen (Rosj haSjana en Jom Kippoer), Soekot, Sjmini atseret, Simchat tora en Chanoeka. En naast deze dagen ook alle vastendagen en bijzondere feestdagen.

- Het bestuur heeft met Lag BaOmer voor een kehille een BBQ georganiseerd. De Joodse damesvereniging heeft ongeveer vier keer per jaar een activiteit onder leiding van de rebbetzin.
- Pastoraal werk. Dit verslagjaar hebben we diverse zieken gehad, bij wie de rabbijn regelmatig op bezoek is geweest en die de rabbijn heeft gesteund.
- De nieuwsbrief is het afgelopen jaar 3 maal uitgekomen.
- Er was deze zomer weer een “Maastricht Daycamp” met allerlei activiteiten voor de kinderen.